

Zarządzenie nr 7/2021
z dnia 25 sierpnia 2021 r. Dyrektora Zespołu Szkół Branżowych
i Ogólnokształcących w Łabiszynie w sprawie wprowadzenia Procedur postępowania w
sytuacjach kryzysowych w Zespole Szkół Branżowych i Ogólnokształcących w
Łabiszynie

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach oraz Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe art. 68 ust. 1 pkt 6

zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Wprowadza się Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w Zespole Szkół Branżowych i Ogólnokształcących w Łabiszynie stanowiące załącznik 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
Traci moc obowiązująca Interwencja profilaktyczna.

Anita Szymanowska - Zabrocka

.....
(podpis dyrektora szkoły)

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w szkole.

1. Każdy pracownik szkoły zobowiązany jest do zapoznania się z niniejszymi procedurami i ich przestrzegania. Wychowawcy klas zapoznają z nimi uczniów.

W szkole powoływany jest koordynator do spraw bezpieczeństwa, który:

- a) współpracuje z dyrektorem w sytuacji kryzysu
- b) koordynuje działania interwencyjne wraz z dyrektorem

2. Osoby zaangażowane w sytuacje kryzysowe:

a) dyrektor:

- zatwierdza procedury;
- określa zadania poszczególnych osób w sytuacji kryzysowej;
- monitoruje przygotowanie szkoły do sytuacji kryzysowej;

b) wychowawca/nauczyciel zaangażowany bezpośrednio w sytuacje kryzysową:

- powiadamia uczniów w klasie i podejmuje temat w dyskusji;
- niezwłocznie identyfikuje uczniów potrzebujących porady, pomocy i zawiadamia o tym pedagoga;
- eskortuje uczniów szczególnie pobudzonych, roztrzęsionych do miejsca udzielania pomocy;
- monitoruje stan uczniów w okresie późniejszym;
- towarzyszy uczniom rannym, chorym;
- angażuje zespół klasowy w konstruktywne lub pożądane formy aktywności (w zależności od rodzaju zdarzenia);
- zmniejsza dolegliwość skutków, w okresie po zdarzeniu;

c) pedagog:

- koordynuje działania związane z pomocą psychologiczną, w tym zgłasza zapotrzebowanie wsparcia w tym zakresie;
- pozostaje w stałym kontakcie z wychowawcami;
- kontaktuje się z sąsiednimi szkołami w sprawie ew. wsparcia w opiece nad uczniami;
- prowadzi ewidencję uczniów, którym należy udzielać pomocy;

- informuje rodziców / opiekunów prawnych o konieczności udzielania pomocy i zachęca do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą;
- pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe;
- pomaga pozostałemu personelowi szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenie kryzysowe;

d) pielęgniarka (jeśli jest dostępna):

- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej;
- zgłasza potrzeby pomocy medycznej (wg oceny zagrożenia życia, zdrowia);
- aranżuje osoby towarzyszące uczniom odwożonym do szpitali;
- udziela uczniom informacji o ew. konsekwencjach dla zdrowia, jakie niesie ze sobą incydent;
- przekazuje lekarzom kluczowe informacje o sytuacji, poszkodowanych;

e) sekretariat szkoły:

- kieruje wszelkie telefony, zapytania do osoby/instytucji wyznaczonej do kontaktów z mediami;
- kieruje służbami interwenującymi do miejsca incydentu, udziela informacji o topografii budynku, specyficznych cechach sytuacji.

3. Ogólna procedura interwencyjna na wypadek zdarzeń kryzysowych w szkole.

Celem procedury jest uporządkowanie działań i sprawdzenie, czy wszystkie niezbędne czynności zostały wykonane.

1. OSZACUJ ZDARZENIE

- a) ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia;
- b) pozyskaj kluczowe informacje (co się stało, kto był zaangażowany, kto był świadkiem, jak zdarzenie się zaczęło);

2. WEZWIJ POMOC

- a) zadzwoń na policję (997, 112), straż pożarną (998, 112), pogotowie ratunkowe (999, 112),
- b) rozpocznij realizację szkolnych procedur postępowania w sytuacji kryzysowej (w zależności od rodzaju zdarzenia);
- c) w uzasadnionych sytuacjach - wezwij placówkę wsparcia.

3. CHROŃ, ZAWIADAMIAJ

- a) zawiadom przez ogłoszenie (lub w inny dostępny sposób) personel szkoły;
- b) chroń (odizoluj) wszystkich, którzy byli narażeni na niebezpieczeństwo;
- c) podejmij działania zapobiegające dezinformacji, chaosowi;

4. ZABEZPIECZ BUDYNEK, TEREN I KIERUJ

(w zależności od rodzaju zdarzenia)

- a) upewnij się, że wszyscy pozostali uczniowie (personel) są bezpieczni;
- b) bądź w kontakcie z personelem szkoły, aby monitorować sytuację;
- c) łagodnie kieruj uczestnikami zdarzeń;

5. CZEKAJ NA SŁUŻBY INTERWENIUJĄCE

- a) zbierz świadków, poszkodowanych w zdarzeniu jeśli to możliwe;
- b) idź do miejsca, z którego można zarządzać akcją i czekaj na wezwaną służbę;
- c) zbierz kluczowe informacje niezbędne do dalszych działań;

6. USTABILIZUJ ELEMENTY SKŁADAJĄCE SIĘ NA SYTUACJĘ. KIERUJĄC SIĘ BEZPIECZEŃSTWEM

- a) zapewnij udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej rannym (zapewniając bezpieczeństwo uczestnikom);
- b) sprawdź obecność uczniów i personelu;
- c) zawiadom rodziców/opiekunów prawnych;
- d) zabezpiecz miejsce zdarzeń, ślady

7. WSPÓŁPRACUJ Z POLICJĄ LUB ODPOWIEDNIMI SŁUŻBAMI W ROZWIĄZANIU PROBLEMU

- a) pozostań w miejscu zarządzania, wspieraj służby interweniujące;
- b) dostarczaj informacji, w tym specyficznych, dotyczących zdarzenia, szkoły;
- c) kieruj współpracą personelu ze służbami;

8. ZAWIADOM, GDY SYTUACJA ZOSTANIE USTABILIZOWANA

- a) powiadom rodziców/opiekunów prawnych:
- b) współpracuj z służbami w działaniach po zdarzeniu;

c) powiadom, uspokój personel;

9. Szczegółowe procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych

W oparciu o diagnozę środowiska szkolnego opracowano mapę sytuacji kryzysowych, mogących zdarzyć się w szkole.

I. Postępowanie w przypadku przyścia do szkoły ucznia pod wpływem alkoholu lub narkotyków lub ich spożywania na terenie szkoły.

II. Postępowanie, gdy nauczyciel/pracownik znajdzie na terenie szkoły narkotyki lub substancję przypominającą go wyglądem.

III. Postępowanie w sytuacji, gdy nauczyciel/pracownik podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie narkotyki.

IV. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych.

V. Procedura postępowania wobec ucznia, który stosuje agresję słowną.

VI. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń obraża nauczyciela lub pracownika szkoły.

VII. Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia.

VIII. Procedura postępowania wobec ucznia, którego zachowanie uniemożliwia prowadzenie lekcji.

IX. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

X. Postępowanie nauczyciela/pracownika wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

XI. W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły zauważy, że uczeń pali papierosy.

XII. Postępowanie wychowawcy w przypadku stwierdzenia wagarów ucznia.

XIII. Postępowanie nauczycieli/pracowników w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym.

XIV. Postępowanie nauczycieli, wychowawców w przypadku próby samobójczej (usiłowania lub zamiaru samobójczego) ucznia poza terenem szkoły.

XV. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń ma myśli samobójcze bądź sam okalecza się.

XVI. Postępowanie nauczycieli, wychowawców w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły.

XVII. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

XVIII. Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonywanych przez uczniów.

XIX. Procedura postępowania w przypadku dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.

XX. Procedura postępowania w przypadku fałszerstwa w szkole.

XXI. Procedura postępowania w przypadku obecności osoby dorosłej będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających na terenie szkoły.

XXII. Procedura postępowania w sytuacji, kiedy zachodzi podejrzenie o stosowaniu przemocy wobec dziecka i kiedy rodzina ucznia jest niewydolna wychowawczo.

XXIII. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy.

XXIV. Procedura postępowania w przypadku bójki.

XXV. Procedura postępowania w sytuacji zastraszania, wymuszania, wywierania presji na terenie szkoły oraz innych rodzajów przemocy psychicznej.

I. Postępowanie w przypadku przyjścia do szkoły ucznia pod wpływem alkoholu lub narkotyków lub ich spożywania na terenie szkoły.

1. Odizolowanie ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa, niepozostawianie go samego; stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie i jednocześnie zapewnienie bezpieczeństwa uczniom danej klasy.
2. Wezwanie wychowawcy klasy lub innego pracownika szkoły, zawiadomienie Dyrektora szkoły.
3. W razie złego samopoczucia lub zagrożenia zdrowia ucznia wezwanie pielęgniarki szkolnej lub lekarza w celu określenia stanu jego zdrowia, jeśli to konieczne – udzielenie pierwszej pomocy medycznej.
4. Zawiadomienie o fakcie rodziców/opiekunów prawnych, i zobowiązanie ich do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. W przypadku stawienia się rodziców lub opiekunów przejmują oni opiekę nad uczniem.
6. W przypadku odmowy współpracy ze strony rodziców/prawnych opiekunów lub trudności ze skontaktowaniem się z nimi należy powiadomić Policję.
7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości ucznia Policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców bądź opiekunów i sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

II. Postępowanie gdy nauczyciel/pracownik znajdzie na terenie szkoły narkotyki lub substancję przypominającą go wyglądem.

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji.

2. Nauczyciel próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
3. Nauczyciel powiadamia o zdarzeniu Dyrektora szkoły.
4. Dyrektor szkoły wzywa Policję.
5. Po przyjeździe Policji Dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące zdarzenia.

III. Postępowanie w sytuacji, gdy nauczyciel/pracownik podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie narkotyki.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo zażądać, żeby uczeń przekazał mu substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz własnej kieszeni. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia (jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji).
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia Dyrektora szkoły.
3. O zaistniałym zdarzeniu powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego przybycia do szkoły.
4. W przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać substancji ani okazać zawartości teczek, szkoła wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy (jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po jej odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją Policji).
5. Zgodnie z przepisami ustawy o narkomanii – w Polsce karalne jest:
 - posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
 - wprowadzanie do obrotu środków odurzających, dostarczanie środków odurzających innej osobie, ułatwianie, nakłanianie lub umożliwianie ich użycia, wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych powyżej zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełnił uczeń po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – KPK.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać Policję.

IV. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych.

1. Podjęcie przez nauczyciela próby wyciszenia zachowania agresywnego poprzez rozmowę z uczniem.

2. W przypadku, gdy rozmowa nie skutkuje, nauczyciel poprzez przewodniczącego klasy, dyżurnego ucznia lub innego nauczyciela zawiadamia pedagoga/dyrektora/innego nauczyciela o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku, gdy nie ma możliwości pomocy ze strony innego nauczyciela, pracownik szkoły zawołany przez ucznia wzywa telefonicznie rodzica.
4. Zabranie ucznia z lekcji przez innego pracownika pedagogicznego lub pielęgniarkę. Zaprowadzenie do gabinetu pedagoga. W przypadku braku takiej możliwości zapewnienie bezpieczeństwa pozostałym uczniom poprzez wyprowadzenie ich z klasy. Do momentu przybycia drugiej osoby nauczyciel jest obowiązany obserwować wszystkich podopiecznych.
5. Poinformowanie rodziców o zachowaniu ucznia i zabranii go z lekcji.
6. W sytuacji bardzo agresywnego zachowania ucznia (groźenie, napaść fizyczna, pobudzenie fizyczne, niemożność uspokojenia przez nauczyciela), zawiadomienie rodziców ucznia i (lub) Pogotowia Ratunkowego.
7. Rozmowa z rodzicami ucznia przeprowadzona przez wychowawcę/pedagoga w celu dobrania odpowiednich form pomocy dla dziecka. Spisanie protokołu.
8. W przypadku kolejnych zachowań agresywnych ucznia i jednocześnie braku efektywnej współpracy z rodzicami Szkoła kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego.

V. Procedura postępowania wobec ucznia, który stosuje agresję słowną (wulgaryzmy).

1. Rozmowa nauczyciela z uczniem w celu wyjaśnienia powodu agresji oraz uświadomienia uczniowi skutków takiego zachowania.
2. Wpisanie uwagi do dziennika.
3. Powiadomienie wychowawcy.
4. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu używa wulgaryzmów, przeprowadzona zostaje rozmowa z dyrektorem i pedagogiem w obecności rodziców.
5. W przypadku braku poprawy i wyczerpania przez szkołę możliwych środków oddziaływań, uczeń otrzymuje naganę dyrektora.
6. Wniosek do Sądu opiekuńczego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

VI. Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń obraża nauczyciela lub pracownika szkoły.

1. Rozmowa dyscyplinująca z uczniem na temat niewłaściwego zachowania.
2. W przypadku, gdy uczeń obraził nauczyciela lub pracownika szkoły w obecności osób trzecich powinien przeprosić tę osobę w obecności świadków zdarzenia.
3. Jeśli uczeń przeprosi i obieca poprawę nauczyciel informuje wychowawcę i rodziców o incydencie i sporządza notatkę służbową.

4. W przypadku, gdy uczeń wykazuje bierną postawę lub w dalszym ciągu obraża nauczyciela, rodzice wezwani są do szkoły.

5. Jeśli sytuacja, kiedy uczeń obraża nauczyciela lub pracownika szkoły powtarza się, o zaistniałym fakcie powiadamiany zostaje Sąd Rodzinny.

Można też złożyć zawiadomienie o popełnieniu czynu karalnego przez ucznia. Zgodnie z art. 63 ust.1 KN, nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w Kodeksie Karnym. Osoba obrażana ma prawo wnieść pozew z powództwa cywilnego.

VII. Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia.

1. W przypadku samowolnego opuszczenia zajęć przez ucznia nauczyciel, na którego zajęciach miało to miejsce, odnotowuje w dzienniku nieobecność ucznia na lekcji oraz powiadamia wychowawcę klasy.

VIII. Procedura postępowania wobec ucznia, którego zachowanie uniemożliwia prowadzenie lekcji.

1. Upomnieć ucznia, który uniemożliwia prowadzenie zajęć.

2. Uspokoić sytuację w klasie i kontynuować zajęcia, a po nich powiadomić o zajściu wychowawcę klasy.

3. W przypadku powtarzających się zachowań, wychowawca powiadamia rodziców ucznia i wymierza karę zgodną z przyjętym systemem kar.

4. W przypadku braku reakcji na upomnienia nauczyciela wezwać, poprzez przewodniczącego klasy lub innego ucznia, wychowawcę klasy, dyrektora lub pedagoga celem odizolowania ucznia od zespołu klasowego.

5. W przypadku powtarzających się zachowań uniemożliwiających prowadzenie lekcji, wychowawca inicjuje spotkanie zespołu wychowawczego celem wspólnego rozwiązania problemu. W spotkaniu uczestniczą rodzice sprawcy problemu.

IX. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.

2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.

3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.

4. Powiadomienie rodziców ucznia sprawcy.

5. Niezwłoczne powiadomienie Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa i przekazanie ich Policji.

X. Postępowanie nauczyciela/pracownika wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie Policji, w przypadku kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności ewentualnych świadków zdarzenia.

XI. W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły zauważy, że uczeń pali papierosy.

1. Przekazuje informację wychowawcy klasy lub pedagogowi szkolnemu.
2. Wychowawca (pedagog szkolny) wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez ucznia.
3. Wychowawca (pedagog szkolny) przeprowadza z uczniem i jego rodzicami rozmowę dotyczącą przyczyn i konsekwencji palenia papierosów.
4. Efektem rozmowy powinno być zawarcie umowy naprawczej, w której uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów, rodzice zaś do - do szczególnej kontroli dziecka.
5. W przypadku ponownego palenia papierosów decyzją dyrektora szkoły, uczeń ponosi konsekwencje zgodnie zapisami statutu szkoły.

XII. Postępowanie wychowawcy w przypadku stwierdzenia wagarów ucznia.

1. W przypadku powtarzających się pojedynczych nieobecności ucznia na lekcjach lub w przypadku ciągłej nieobecności ucznia w szkole wychowawca jest zobowiązany do niezwłocznego kontaktu z rodzicami ucznia i powiadomienia ich o zaistniałej sytuacji.
2. Przeprowadza się rozmowę interwencyjną z rodzicami w celu:
 - ustalenia przyczyn wagarów,
 - uświadomienia wagi problemu i wynikających z niego zagrożeń,
 - zapoznania rodzica i ucznia z procedurami postępowania szkoły wobec ucznia wagarującego,
 - ustalenia reguł współpracy wychowawca - rodzic - uczeń.

3. W przypadku jakiegokolwiek kolejnej nieuzasadnionej nieobecności ucznia na lekcjach wychowawca ponownie wzywa rodziców i w obecności pedagoga zostaje podpisany trójstronny Kontrakt (R - N – U), w którym każda ze stron zobowiązuje się do przestrzegania określonych ustaleń i zaleceń.
4. W przypadku braku współpracy rodzica (opiekuna) z wychowawcą (rodzic nie uczestniczy w zebraniach i konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne), rodzic otrzymuje przesłane listem wezwanie do szkoły celem rozwiązania problemu.
5. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły kieruje wnioskiem do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.
6. W uzasadnionych przypadkach (zagrożenie demoralizacją) szkoła przekazuje sprawę ucznia do Sądu (Wydział Rodzinny i Nieletnich).

XIII. Postępowanie nauczycieli/pracowników w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym.

1. Pracownik szkoły lub uczeń, który zauważył podejrzenie zachowujące się osoby lub przedmioty pozostawione bez opieki, otrzymał informację telefonicznie lub mailowo, oraz przypuszcza, że może to być próba ataku terrorystycznego, natychmiast informuje dyrektora szkoły lub odpowiednio nauczyciela.
2. Nauczyciel, który uzyskał informację o możliwości ataku terrorystycznego natychmiast informuje Dyrektora szkoły.
3. Dyrektor, który dowiedział się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub przedmiotu niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia lub otrzymał telefon, emaila z informacją o zagrożeniu terrorystycznym, natychmiast zgłasza ten fakt służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie: najbliższej jednostce Policji lub Straży Pożarnej, organowi prowadzącemu.
4. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby” użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie celem odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia.
5. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić Dyrektora szkoły.
6. Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby do tego wyznaczone.
7. Do czasu przybycia Policji należy w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie i innych osób na niebezpieczeństwo.
8. Po przybyciu Policji na miejsce przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
9. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
10. Jeśli zapadnie decyzja o ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwolić na sprawne i bezpiecznie opuszczenie zagrożonego rejonu.

11. W czasie ewakuacji należy postępować zgodnie z instrukcją postępowania w czasie ewakuacji, chyba że prowadzący akcją zadecydują inaczej.

12. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

XXIII a. Zasady postępowania w razie wtargnięcia napastników do obiektu szkolnego.

1. W przypadku wtargnięcia napastników na teren szkoły należy:

- 1) poddać się woli napastników i wykonywać ściśle ich polecenia;
- 2) starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi. Zwracać się do uczniów po imieniu, zwiększając szansę ich przetrwania;
- 3) pytać zawsze o pozwolenie, np. gdy chce się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem;
- 4) zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych;
- 5) starać się uspokoić uczniów – zapanować, w miarę możliwości, nad własnymi emocjami;
- 6) dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - a) nie pozwolić uczniom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - b) nakazać uczniom położyć się na podłogę,
- 7) w chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej.

Ważne: Trzeba być przygotowanym na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nauczyciel nie zostanie zidentyfikowany, jest dla Policji potencjalnym terrorystą.

2. Po zakończeniu akcji nauczyciel:

- 1) sprawdza obecność uczniów, by upewnić się, czy wszyscy opuścili budynek. O braku któregoś z uczniów informuje Policję;
- 2) nie pozwala żadnemu z uczniów samodzielnie wrócić do domu;
- 3) prowadzi ewidencję uczniów odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

XIII b. Zasady postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły

1. W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem należy:

- 1) nakazać uczniom położyć się na podłogę;
- 2) starać się uspokoić uczniów;
- 3) dopilnować, aby nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się;

4) jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnować, aby uczniowie wykonywali je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników;

5) o ile to możliwe zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych. Ważne, aby nie rozłączać się i starać się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

2. Po opanowaniu sytuacji:

1) upewnić się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru);

2) zadzwonić lub wyznaczyć osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych;

3) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;

4) w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie, podjąć odpowiednie do sytuacji działania;

5) zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

XIII c. Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Straż Pożarną, organ prowadzący szkołę.

2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z określonymi w szkole procedurami.

3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki, i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

4. Zawiadamiając Policję dyrektor podaje następujące informacje: (-) rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot).

5. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje Dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.

6. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.

7. Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.

8. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.

9. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
10. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
11. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
12. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
13. Po ogłoszeniu ewakuacji należy opuścić szkołę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, itp.)
14. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.
15. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń Policji.
16. Ciekawość może być niebezpieczna. Należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.
17. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniami osób upoważnionych.

XIII d. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu bomby

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna lub emailowi, należy:
 - 1) słuchać/czytać uważnie;
 - 2) starać się zapamiętać jak najwięcej;
 - 3) jeżeli istnieje taka możliwość, nagrać rozmowę – jeśli nie – spróbować zapisywać informacje;
 - 4) zwrócić uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle;
 - 5) nie odkładać jako pierwszy słuchawki,
 - 6) jeżeli telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego, zapisać ten numer.
 - 7) jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał (zostanie przekazana Policji).
2. Po zakończeniu rozmowy należy niezwłocznie zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych oraz powiadomić Dyrektora szkoły.
3. Dyrektor powiadamia o zagrożeniu:

- 1) telefonicznie organ prowadzący;
- 2) personel szkoły oraz uczniów w sposób niewywołujący paniki;
- 3) zarządzając ewakuację godnie z obowiązującą w szkole instrukcją.

Ważne: Uczniów trzeba poinstruować o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych.

- 4) zabezpiecza ważne dokumenty;
 - 5) wyłącza lub poleca pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu. Ważne: W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie należy go dotykać ani otwierać oraz w miarę możliwości ograniczyć dostęp do niego osobom postronnym.
 - 6) dokonuje próby ustalenia właściciela przedmiotu,
4. po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

XIII e. Postępowanie w razie wykrycia/ znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu)

1. W razie wykrycia/znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu) należy wykonać następujące czynności:

- 1) nie należy dotykać podejrzanego przedmiotu;

Ważne: Jeśli osoba widzi „bombę” to oznacza, że jest w polu jej rażenia.

- 2) zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych;
- 3) zabezpieczyć, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo;
- 4) powiadomić o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki;
- 5) zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją;
- 6) zabezpieczyć ważne dokumenty;
- 7) wyłączyć lub polecić pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu;
- 8) otworzyć okna i drzwi;
- 9) usunąć z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne;
- 10) nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych);
- 11) po przybyciu właściwych służb należy, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

2. Po wybuchu bomby należy:

- 1) ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch;
- 2) zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych;
- 3) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;
- 4) sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją;
- 5) w przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji;
- 6) po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń

XIV. Postępowanie nauczycieli, wychowawców w przypadku próby samobójczej (usiłowania lub zamiaru samobójczego) ucznia poza terenem szkoły.

1. Zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia najlepiej od osób najbliższych
np. rodziców.
2. Poinformowanie o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Zawiadomienie przez dyrektora szkoły organu prowadzącego i nadzorującego szkołę.
4. Zebranie Rady Pedagogicznej i wspólne podjęcie dalszych działań:
 - zdiagnozowanie sytuacji
 - podjęcie działań interwencyjnych
 - podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej.
5. Rozmowy z uczniami prowadzone przez wychowawców, a w razie potrzeby w obecności pedagoga szkolnego.
6. Wspieranie ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:
 - pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę pomocy specjalistycznej,
 - realizację zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem.
7. Otoczenie opieką pedagoga szkolnego ucznia usiłującego popełnić samobójstwo, a jeżeli zaistnieje taka konieczność to również klasę.

XV. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń ma myśli samobójcze bądź sam okalecza się:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.

2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Pedagog bądź dyrektor przeprowadza z uczniem rozmowę.
4. Po rozmowie z uczniem należy podjąć następujące działania:
 - wezwać rodziców/opiekunów,
 - poinformować rodziców o zaistniałej sytuacji.
5. Wychowawca ściśle współpracuje z pedagogiem szkoły.
6. Dyrektor szkoły może poinformować Radę Pedagogiczną o zaistniałej sytuacji, jeżeli będzie miało to wpływ na bezpieczeństwo ucznia w szkole.
7. Pedagog szkolny zobowiązuje rodziców do pisemnego oświadczenia deklarującego skontaktowanie się ze specjalistą w celu udzielenia dalszej pomocy dziecku (uczniowi).

XVI. Postępowanie nauczycieli, wychowawców w przypadku próby samobójczej ucznia na terenie szkoły.

1. Nie wolno pozostawiać ucznia samego.
2. Wezwać pielęgniarkę lub zaprowadzić ucznia do gabinetu pielęgniarki.
3. Powiadomić wychowawcę i dyrektora szkoły.
4. Powiadomić o zaistniałym zdarzeniu rodziców (opiekunów) ucznia.
5. Wezwać Pogotowie.
6. Dyrektor szkoły powiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.
7. Zebranie Rady Pedagogicznej i wspólne podjęcie dalszych działań:
 - zdiagnozowanie sytuacji,
 - podjęcie działań interwencyjnych,
 - podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej.
8. Wspieranie ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:
 - pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodziny pomocy specjalistycznej,
 - realizację zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się uczniem,
10. Rozmowy z młodzieżą.
11. Otoczenie opieką pedagoga szkolnego ucznia usiłującego popełnić samobójstwo.

XVII . Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

1. Zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia i przekazanie ich dyrektorowi szkoły.
2. Zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły.
3. Zebranie Rady Pedagogicznej i wspólne podjęcie dalszych działań.
4. Poinformowanie uczniów na forum klasy przez wychowawców.
5. Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.
6. Udzielanie wsparcia uczniom.

XVIII. Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonywanych przez uczniów.

1. Należy ustalić sprawcę.
2. Przeprowadzić rozmowę z ewentualnymi świadkami zdarzenia.
3. Powiadomić Policję.
4. Powiadomić rodziców sprawcy kradzieży oraz rodziców poszkodowanego.
5. W przypadku braku sprawcy powiadomić rodziców o możliwości dochodzenia roszczeń przy udziale Policji.

XIX. Procedura postępowania w przypadku dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.

1. Przeprowadzić rozmowę ze wszystkimi świadkami zdarzenia.
2. Ustalić sprawcę lub sprawców.
3. Wychowawca wzywa rodziców i powiadamia ich o zdarzeniu i szkodzie.
4. Rodzic zobowiązuje się naprawić uszkodzone mienie lub pokryć koszty jego naprawy bądź wymiany.
5. W przypadku szkody materialnej o znacznej wartości dyrektor szkoły powiadamia Policję.

XX. Falszerstwo. Sytuacje fałszerstwa w szkole.

1. Za sytuacje fałszerstwa w szkole uważa się:
 - dokonywanie wpisów do dziennika (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),
 - przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
 - podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,
 - podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnione przez nauczyciela ściąganie,

- inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce, podpisy ocen lub uwag),
- podrabiane różnego typu dokumentacji szkolnej.

2. Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania:

- wychowawca klasy,
- nauczyciel przedmiotu,
- pedagog szkolny,
- zespół wychowawczy,
- dyrektor szkoły.

3. Procedura postępowania w wypadku stwierdzenia fałszerstwa:

- powiadomienie rodziców ucznia,
- spotkanie z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa,
- podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu w obecności rodziców,

4. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw, szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do Policji.

XXI. Procedura postępowania w przypadku obecności osoby dorosłej będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających na terenie szkoły.

1. Na terenie szkoły nie może przebywać osoba będąca pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.
2. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek interweniowania w sytuacji, gdy na teren szkoły wejdzie osoba znajdująca się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.
3. W powyższej sytuacji pracownik szkoły powinien:
 - Grzecznie, ale stanowczo wyprowadzić osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych środków poza teren szkoły,
 - W przypadku napotkania oporu zawiadomić Dyrektora szkoły.
4. Dyrektor szkoły wzywa Policję.

XXII. Procedura postępowania w sytuacji, kiedy zachodzi podejrzenie o stosowaniu przemocy wobec dziecka i kiedy rodzina ucznia jest niewydolna wychowawczo.

1. Jeżeli nauczyciel lub inny pracownik szkoły zauważy lub uczeń zgłosi mu urazy (złamanie, stłuczenia, zasinienia, zranienia itp.) stwarzające podejrzenie, że powstały one w czasie pobytu ucznia w domu, osoba przyjmująca zgłoszenie:
 - niezwłocznie zapewnia uczniowi bezpieczne warunki, opiekę i wsparcie osoby dorosłej,
 - powiadamia wychowawcę, pedagoga, dyrektora szkoły,

- wspólnie z wychowawcą, pedagogiem lub dyrektorem wysłuchuje relacji ucznia,
- uczniowi udziela niezbędnej pomocy lub wzywa pomoc medyczną, jeśli wymaga tego sytuacja,
- powiadamia Policję i w razie potrzeby uczestniczy w niezbędnych czynnościach,
- powiadamia rodziców ucznia.

2. Powyższy tryb postępowania obowiązuje również w sytuacji, gdy uczeń zgłasza, iż doświadczył w domu innego rodzaju przemocy i odmawia powrotu do domu lub informuje nauczyciela, że rodzice są pod wpływem alkoholu i nie mogą wykonywać czynności opiekuńczych wobec ucznia.

3. Gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (rodzice uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych, dziecko jest uczestnikiem lub ofiarą przemocy domowej, nieuregulowana jest sytuacja prawna dziecka, podejrzenie zaniedbania), podejmowane są niezwłocznie działania:

- nauczyciel/wychowawca powiadamia o zaobserwowanej sytuacji pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły,
- problem zostaje objęty pracą zespołu wychowawczego, w celu udzielenia pomocy uczniowi,
- pedagog szkolny nawiązuje współpracę z MOPS-em oraz informuje na piśmie o sprawie sąd rodzinny.

XXIII. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy.

1. Ustalić okoliczności zdarzenia.

- Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane.
- Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel, który nie jest wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie dyrektora.
- Dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
- Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- Na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy w procedurze interwencyjnej bierze udział nauczyciel informatyki.

2. Zabezpieczyć dowody.

- Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości

oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

- Sprawdzić, czy ofiara cyberprzemocy potrafi wskazać sprawcę bądź przynajmniej ma przypuszczenie, kto może nim być.
- Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy bezwzględnie skontaktować się z Policją.

3. Podjąć działania wobec sprawcy cyberprzemocy.

- Przeprowadzić rozmowę z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu.
- Powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nimi zachowania dziecka.
- Objąć sprawcę opieką psychologiczno-pedagogiczną, w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

4. Podjąć działania wobec ofiary cyberprzemocy.

- Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.
- Po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
- Rodzice ucznia będącego ofiarą cyberprzemocy powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły. W rozmowie z nimi wychowawca przedstawia kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty (psychologa, pedagoga).

5. Sporządzić dokumentację z zajścia.

- Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.
- Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka (np. innego nauczyciela), powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.
- Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

6. Dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny o sprawie w sytuacji, gdy:

- rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania lub gdy do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka;

- szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów.

XXIV. Procedura postępowania w przypadku udziału uczniów w bójkach.

1. Interwencja bezpośrednia:

- rozdzielenie bijących się,
- udzielenie pomocy medycznej poszkodowanym (jeśli jest taka potrzeba)

2. Poinformowanie o zdarzeniu Dyrektora lub pedagoga szkolnego oraz wychowawcę/

3. Interwencja wychowawcy:

- pośrednio poprzez wpis o zdarzeniu do dziennika,
- rozmowa wychowawcy z uczniami- ustalenie powodu bójki,
- wysłuchanie wszystkich osób biorących udział w bójce, a także świadków zdarzenia,
- skierowanie uczestników bójki do pedagoga szkolnego w celu znalezienia przyczyn takich zachowań,
- poinformowanie o wydarzeniu rodziców uczniów biorących udział w bójce.

4. Rozmowa wychowawcy, pedagoga szkolnego, rodzica i ucznia – uczestnika bójki – na temat konsekwencji zdarzenia i radzenia sobie z agresją.

5. W klasach, gdzie wystąpił fakt bójki przeprowadzenie lekcji na temat radzenia sobie z agresją i przyzwolenia na agresję – syndrom świadka.

XXV. Procedura postępowania w sytuacji zastraszania, wymuszania, wywierania presji na terenie szkoły oraz innych rodzajów przemocy psychicznej.

1. Nauczyciel o zaistniałym zdarzeniu powiadamia dyrektora i pedagoga.
2. Nauczyciel realizujący czynności proceduralne – wspólnie z pedagogiem, przeprowadzają z uczniem rozmowę wyjaśniającą przyczyny zdarzenia.
3. Wychowawca i pedagog w obecności rodziców przeprowadza rozmowę z uczniem, który zobowiązuje się do przestrzegania zapisów regulaminowych. Wspólnie zostaje ustalona forma oddziaływań wychowawczo-terapeutycznych wobec ucznia. Rodzice i uczeń poinformowania zostają o konsekwencjach czynu. Zdarzenie oraz podjęte działania odnotowane zostają w dokumentacji szkolnej.
4. Uczeń podlega karze regulaminowej.
5. Sprawca czynu podlega szczególnej obserwacji.

6. W uzasadnionych przypadkach Dyrektor podejmuje decyzję o zawiadomieniu Policji.
7. W przypadku, gdy zachowanie ucznia nosi znamiona postępującej demoralizacji; nie wykazuje on skruchy ani woli zmiany swojego zachowania a dotychczasowe oddziaływania wychowawczo-terapeutyczne wyczerpały możliwości szkoły, Dyrektor wnosi do sądu wniosek o wszczęcie postępowania w przedmiocie demoralizacji lub zastosowanie środka wychowawczego wobec ucznia.
8. O decyzji pedagog powiadamia rodziców ucznia.